

Instrumente destinate profesioniștilor pentru îmbunătățirea serviciilor de sănătate în autism

- Screening în cabinetul medicului de familie, la controalele obligatorii de la 12, 16, 18, 24 și 36 de luni
- Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități
- Declarația Universală a Drepturilor Omului
- Convenția cu privire la drepturile copilului
- Legislația dizabilitate, încadrare în grad de handicap, educație și formare profesională
- Organizații autism România
- Ghidurile de diagnostic și tratament pentru autism, pot fi descărcate la adresa:

<http://autism.raa.ro/resurse/ghiduri-autism>

- Informați-vă despre tulburările din spectrul autist

Implicați-vă în:

- Cercetarea în domeniul autismului
- Promovare a dovezilor științifice despre intervenții eficiente pentru copiii cu autism
- Aplicarea screening-ului prin medicii de familie în cadrul controalelor medicale obligatorii la copiii cu vârste între 1 și 3 ani
- Organizarea și participarea la cursuri/programe despre autism
- Asigurarea accesului egal la tratamente și îngrijiri de calitate la nivel local, național și european, precum și diagnosticarea rapidă și cât mai precisă a autismului
- Dezvoltarea și punerea în aplicare a ghidurilor, programelor naționale și a politicilor privind autismul
- Reducerea izolării pe care o simt uneori persoanele cu autism și familiile acestora
- Organizarea mai bună a îngrijirilor prin gestionarea sarcinilor și coordonarea timpului necesar îngrijirilor

Material realizat în cadrul subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății - pentru distribuție

Anul 2019

„Să înțelegem autismul! Șanse egale și participare activă!”

Material destinat informării profesioniștilor din sănătate și educație despre autism:

“Tulburarea autistă” este definită ca “o tulburare pervazivă de dezvoltare caracterizată prin: deteriorarea calitativă în interacțiunea socială, deteriorări calitative în comunicare, precum și pattern-uri stereotipe și restrânse de comportament, preocupări și activități. Este de asemenea caracterizată de întâzieri, cu debut înaintea vârstei de 3 ani, în cel puțin unul din următoarele domenii: interacțiune socială, limbaj, așa cum este utilizat în comunicarea socială, joc imaginativ sau simbolic.”

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE ȘI PROMOVARE A STĂRII DE SĂNĂTATE

CENTRUL REGIONAL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ SIBIU

DSP JUDEȚUL

Factori de risc

- Majoritatea oamenilor de știință sunt de acord că genele reprezintă unul dintre factorii care cresc șansele ca o persoană să dezvolte TSA;
- Copiii care au un frate cu TSA prezintă un risc mai mare de a dezvolta la rândul lor, TSA;
- TSA tinde să apară mai frecvent la persoanele care au anumite afecțiuni genetice sau cromozomiale, cum ar fi sindromul X fragil sau scleroza tuberoasă;
- Anumite medicamente administrate în timpul sarcinii, cum ar fi acidul valproic și talidomida au fost corelate cu un risc mai mare de apariție a TSA;
- Există unele dovezi că perioada critică pentru dezvoltarea ASD are loc înainte, în timpul și imediat după naștere;
- Copiii născuți de părinți mai în vârstă prezintă un risc mai mare de a dezvolta TSA.

Semne și simptome

- Lipsa interesului pentru obiecte
- Evitarea contactului vizual
- Dificultăți în înțelegerea sentimentelor altor persoane sau în exprimarea propriilor sentimente
- Preferința pentru izolare
- Repetarea cuvintelor sau expresiilor auzite
- Dificultăți în exprimarea nevoilor
- Repetarea unor mișcări tipice
- Dificultăți de adaptare la schimbări legate de rutina zilnică
- Pierderea achizițiilor dobândite

Alte simptome

- Hiperactivitate
- Impulsivitate
- Atenție limitată
- Agresivitate
- Tantrumuri (accese de furie)
- Obiceiuri neobișnuite legate de alimentație și somn
- Reacții emoționale anormale
- Absența fricii sau dimpotrivă, exagerarea acesteia
- Reacții neobișnuite legate de modul în care lucrurile arată, sună, miros sau legate de gustul acestora

Tratament

Terapii specializate:

- logopedie
- terapie comportamentală (ABA)
- terapie ocupațională
- fiziokinetoterapie
- terapie nutrițională
- terapia de integrare senzorială
- terapie specializată pe sistemul de comunicare prin pictograme
- terapii complementare/alternative

Tratamentul medicamentos pentru afecțiunile asociate:

- depresia
- anxietatea
- hiperactivitatea
- comportamentele de tip obsesiv-compulsiv